

BAKGRUNDSINFORMATION
TILL MASSMEDIA
1999-08-12

Förvalsreformen – fakta och missförstånd

Med mindre än en månad kvar till införandet av "Lika tillträde med förval" (förval av teleoperatör) har mycket av massmedias uppmärksamhet riktats mot de rättsliga och administrativa sidorna av reformens genomförande.

Ett exempel på detta är Dagens Nyheters artikel idag om ett preliminärt beslut i Länsrätten i Stockholm med anledning av att Telia överklagat ett vitesföreläggande om 100 miljoner kronor utfärdat av PTS.

- **Tvärtemot det intryck man får av Dagens Nyheters artikel idag har Länsrätten inte ändrat PTS (Post- och Telestyrelsens) senaste beslut till förmån för Telia.**
- **PTS vitesföreläggande om 100 miljoner kvarstår efter Länsrättens interimistiska beslut**

Länsrättens i Stockholm interimistiska beslut fastställer PTS beslut om att Telia vid vite om 100 miljoner kronor måste lägga in de kunder som Tele2 anmäler till Telia att de valt Tele2 som förvald operatör.

Länsrätten har fastställt att det arbetssätt som Tele2 och Telia hade, fram till dess att Telia bestämde sig för att kräva skriftlig bekräftelse av gjorda förval från alla kunder Tele2 anmäler, även skall gälla fortsättningsvis.

PTS fattade sitt beslut om vitesföreläggande mot bakgrund av att Telia, med hänvisning till att Telia ifrågasatte riktigheten av 2 procent av de kunder som Tele2 anmält, stoppade inläggningen av alla kunder som Tele2 lämnat till Telia för registrering. Telia ville kräva skriftlig bekräftelse på gjorda förval från alla kunder som Tele2 anmält.

PTS och Länsrätten är överrens med Tele2 om att Telia när de har "befogad anledning" att ifrågasätta om "en viss abonnent" verkligen valt Tele2 har rätt att begära att Tele2 styrker kundens beställning. Vad varken Tele2, PTS eller länsrätten kan acceptera är att Telia med hänvisning till några kunder som man ifrågasätter stoppa inläggningen av alla kunder Tele2 anmält.

Länsrättens avvisade i sitt interimistiska beslut Telias ansökan om att vitesföreläggandet skall upphävas. I sitt tredjehandsyrkande yrkade Telia att länsrätten skulle besluta att vitesföreläggandet endast skulle gälla om Tele2 överlämnar sina förvalsbeställningar på det sätt man hittills gjort och i "enlighet med den tekniska standard och procedur som

Telia och Tele2 tillämpade till den 12 juli 1999". Detta yrkande är helt okontroversiellt och helt i linje med Tele2s inställning och PTS beslut. Det är också det enda av Telias yrkanden som länsrätten kan sägas ha bifallit i sitt preliminära beslut.

Att länsrätten bifallit detta tredjehandsyrkande om att Tele2 skall göra som man hittills gjort har Telia i Dagens Nyheter den 12 augusti framställt som att länsrätten gett Telia sitt stöd mot PTS.

Det förval i det fasta telenätet som införs den 11 september innebär att konkurrensen får fastare form. Sedan Tele2s start 1993 har Telia haft en konkurrent och utmanare. Under dessa drygt 6 år har Tele2 fått c:a 800 000 kunder genom sin kombination av låga priser och bättre service (t ex nya tjänster och en mera informativ faktura).

EU har drivit på för att förval (mera konkurrens) skulle införas i alla medlemsländer. Den svenska regeringen framlade sin proposition den 5 mars 1998 och riksdagen fattade sitt beslut (1998:486). Förval skulle egentligen ha införts den 1 januari 1999 men på förslag av Telia sköt PTS på reformens införande till den 11 september i år.

Avsikten med förvalsreformen har entydigt varit att konkurrensen skulle öka genom att ta det prefix innan telefonnumret som kunder hos Telias konkurrenter tvingats slå. Det mest naturliga hade varit att alla telefonikunder nu hade fått ta ställning till vilken operatör man önskade nyttja. Då hade operatörerna behandlats likvärdigt. Men myndigheternas beslut blev att alla telefonikunder fortsatt skulle vara Teliakunder. Här har således inte krävts något ställningstagande från kundernas sida. Gör man inget förblir man Teliakund.

Den som väljer det alternativet kan förvisso fortsätta ringa med en eller flera av Telias konkurrenter. Man kan efter den 11 september ringa med Tele2 inte bara genom förval utan också genom att slå prefixet 9502. 9502 ersätter således Tele2s väl inarbetade prefix 007. Den 11 september blir utlandsprefixet 00. 00 ersätter således 007, 009 etc. Det handlar alltså om flera förändringar som träder i kraft samtidigt.

Att det kommer att bli förvirring kring den 11 september är uppenbart. Men Tele2 har inte haft någon praktisk möjlighet att påverka situationen så att den kunnat bli bättre för konsumenterna.

Telias båda konkurrenter på marknaden för privat telefoni, Tele2 och TeleNordia, har inte haft något annat val än att resonera på detta sätt:

Våra trogna kunder har genom de kundavtal som ingåtts gett klart besked. De önskar våra tjänster. För att de nu ska kunna utnyttja dessa tjänster på ett enklare sätt krävs inget nytt kontrakt, inget nytt ställningstagande.

Därför har Tele2 och TeleNordia informerat sina kunder om att de inte behöver ge besked annat än om de inte önskar bli förvalskund. Tele2s och TeleNordias förfaringssätt har accepterats av konsumentombudsmannen KO och av PTS, post- och telestyrelsen. Telia har ålagts att tillse att dessa kunder får tillgång till förvalet den 11 september.

Telia har motarbetat reformen på olika sätt. Telia önskar (kanske begripligt) inte mer konkurrens utan tycks ha hoppats att konkurrensen skulle nollställas den 11 september. Telias tanke har varit att Tele2 denna dag skulle bli av med alla sina kunder.

Telia vet väl att den tidsram som reformen ska genomföras inom inte gett Tele2 någon alternativ handlingsmöjlighet. Men i media och på andra sätt driver Telia en kampanj som syftar till att smutskasta Tele2 och vad man påstått vara Tele2s marknadsföringsmetoder.

Förvalsreformen har genomförts i många länder och på olika sätt. Situationen i Sverige är unik genom att Tele2 är en så stark konkurrent till Telia. Politiska beslutsfattare och myndigheter har inte beaktat detta och inte valt en konkurrensneutral väg för att genomföra förvalet. Genom att tro att Telia skulle ha en vilja att komma överens med Tele2, TeleNordia och andra konkurrenter har den myndighet som haft ansvar för reformens genomförande – PTS – i praktiken sökt undvika ta ansvar för reformens genomförande. Det var först när situationen blivit helt omöjlig som PTS ingrep mot Telia.

Det faktum att staten äger Telia och att Telia nu ska fusioneras med norska Telenor har tveklöst bidragit till den svåra situation som övervakningsmyndigheten PTS försatts i. Telias ägare, staten, har haft andra intressen än att genom förvalsreformen öka konkurrensen. En minskad konkurrens ökar värdet på Telia.

Tele2 har haft få eller inga valmöjligheter för den metod man valt för sitt genomförande av reformen. Från myndighetshåll har det funnits ett tryck på Tele2 att acceptera att "frivilligt" släppa en större del av sina kunder till Telia. Tele2 har inte kunnat acceptera sådana påtryckningar. Tele2 är en del av börsbolaget NetCom, ett av börsens större företag.

Den Telia-kampanj mot Tele2 som nu pågår hävdar att den som egentligen inte vill vara Tele2-kund men inte gett besked om det på något sätt drabbas av en oförrätt. Men det enda som kommer att "drabba" denna kund är att räkningen från Tele2 kommer att bli lägre än den blivit om räkningen kommit från Telia.

Det kostar ingenting att bli förvalskund hos Tele2. Det kostar ingenting att sluta vara förvalskund hos Tele2. Svårare än så är det inte.

För Tele2 är det givetvis bekymmersamt att kunder genom Telias kampanj kan bibringas uppfattningen att Tele2 på något sätt förfarit oegentligt. Vi har lagt ner mycket stora belopp på att förklara reformen och dess genomförande för våra kunder. Att en del av dessa kunder – t ex en del Telia-anställda – nu inte accepterar vårt förfaringsätt är givetvis något som Tele2 djupt beklagar. I längden är det endast våra fördelar – lägre pris än Telia inte minst – som kommer att ge oss kunder (genom förval eller genom det nya prefixet 9502).

I massmedia råder det en betydande förvirring kring reformen. Den väsentligaste missuppfattningen är att reformen skulle vara något slags nytt marknadsföringsgrepp från Tele2s sida. Därför har vi i allt vårt informationsmaterial understrukit att detta är

en reform som inneburit att vi fått acceptera myndigheternas beslut (och brist på sådana). Men något alternativ har inte stått till buds.

För ytterligare information:

Janerik Larsson, informationsdirektör NetCom AB, tel 070 - 762 00 85

Robert Hultman, informationschef, Tele2 AB, tel 070 - 426 45 39

NetCom AB, som bildades 1993, är ett ledande telekomföretag i Skandinavien. Företaget verkar inom områdena mobila GSM-tjänster, i Sverige under varumärkena Comviq och Tele2Mobil, i Norge genom det börsnoterade intressebolaget NetCom ASA och i Estland genom dotterbolaget Ritabell. Inom publik tele- och datakommunikation och Internet verkar koncernen under varumärket Tele2 i Sverige samt dotterbolagen Tele2 A/S i Danmark och Tele2 Norge AS i Norge. NätTeknik och Datamatrix utgör NetComs enhet för systemintegration. Koncernen erbjuder även kabel-TV-tjänster under varumärket Kabelvision. Bolaget är noterat på Stockholms Fondbörs samt på Nasdaq (NECS)